NORAKSTS
Lieta Nr.A42687707
Nr.A1828-09/4

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2009.gada 19.martā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese D.Ābele,

piedaloties atbildētāju Latvijas Republiku pārstāvošās iestādes - Iekšlietu ministrijas Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes – pilnvarotajai pārstāvei *I.A.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc *N.S.* (iepriekš – *F.*) pieteikuma par Iekšlietu ministrijas Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes 2007.gada 23.oktobra lēmuma Nr.295 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Iekšlietu ministrijas Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (turpmāk – Pārvalde) 2007.gada 23.oktobra lēmumu Nr.295 (turpmāk – Lēmums) nolemts atstāts negrozītu Pārvaldes Personu statusa kontroles departamenta 2007.gada 11.septembra lēmumu Nr.2788 (turpmāk – sākotnējais lēmums) par *N.S.* piespiedu izraidīšanu.

[1.1] Lēmumā konstatēts, ka 2007.gada 7.septembrī Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldes amatpersonas aizturēja *N.S.* un ievietoja Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldes Nelegālo imigrantu uzturēšanās nometnē "Olaine". Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldes 2007.gada 7.septembra protokolā par ārzemnieka aizturēšanu Nr.31 norādīts, ka Latvijā *N.S.* ieceļoja 2005.gadā, nelikumīgi šķērsojot Latvijas – Baltkrievijas robežu. 2001.gada 7.septembra paskaidrojumā Valsts robežsardzes amatpersonām *N.S.* apliecināja iepriekš minēto. *N.S.* ieceļoja un uzturējās valstī bez derīga ceļošanas dokumenta, derīgas vīzas vai uzturēšanās atļaujas.

[1.2] Lēmumā secināts, ka sākotnējā lēmumā ir izvērtēti lietas faktiskie apstākļi, piemērotas atbilstošās tiesību normas. Tā kā sākotnējais lēmums ir tiesisks un *N.S.* 2007.gada 20.septembra iesniegumā, tam pievienotajā 2005.gada 5.septembra pasu-vīzu nodaļas vēstulē Nr.15/7-16233 un *N.S.* lietā esošajos dokumentos nav konstatēti jauni faktiskie vai tiesiskie apstākļi, kas varētu būt par pamatu pieņemtā lēmuma atcelšanai, Pārvaldei nav tiesiska pamata atcelt sākotnējo lēmumu par *N.S.* piespiedu izraidīšanu.

Sākotnējais lēmums neliedz *N.S.* atgriezties un uzturēties Latvijā vispār, piemēram, saņemot termiņuzturēšanās atļauju Imigrācijas likumā noteiktajā kārtība, beidzoties ieceļošanas aizliegumam. Turklāt *N.S.* bija tiesības legalizēt savu uzturēšanos Latvijas Republikā. *N.S.* pati ar savām darbībām ir veicinājusi situācijas rašanos, ka viņa tiek aizturēta par nelikumīgu uzturēšanos valstī un izraidīta piespiedu kārtā, jo ieceļojusi un uzturējusies Latvijā nelikumīgi. *N.S.* tiesību ierobežojumi, kas rodas līdz ar sākotnējo lēmumu, ir samērīgi un konkrētais gadījums nav netipisks.

[2] 2007.gada 28.novembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts *N.S.* (iepriekš - *F.*) (turpmāk – pieteicēja) pieteikums par Lēmuma atcelšanu. Pieteikumā norādīti šādi apsvērumi.

[2.1] Lēmumā netika ņemti vērā pieteicējas iesniegumā norādītie būtiskie apstākļi. 1988.gadā pieteicēja atbrauca uz Rīgu no Ukrainas, lai mācītos Ļeņingradas Dzelzceļa transporta inženieru augstskolas Rīgas filiālē. Pēc augstskolas beigšanas pieteicēja atgriezās, lai strādātu Latvijas labā, jo Latvija maksāja stipendiju. Dzīvoja kopmītnēs */dzīvesvieta/*. Pēc 1.kursa beigšanas, 1989.gadā pēc LDZ norīkojuma visa plūsma tika pārcelta uz Ļeņingradu, kur 1993.gadā pieteicēja beidza augstskolu. Ļeņingradā bija pierakstīta kopmītnēs uz mācību laiku. Pēc atgriešanās Latvijā 1993.gada 19.augustā bija pieņemta pastāvīgi darbā valsts uzņēmumā LDZ Ventspils stacijā, kā jaunam speciālistam viņai tika piešķirts dzīvoklis un pastāvīgs pieraksts */dzīvesvieta/*.

[2.2] Pārvaldes amatpersonas 1993.gadā, nevēloties risināt pieteicējas statusa problēmu, piespieda Krievijas vēstniecībā Latvijā saņemt bijušās PSRS pasi (draudot šķirt pieteicēju no ģimenes). Bijušās PSRS ārzemju pasē tika izdarīta atzīme par Krievijas pilsonību. Pieteicēja norāda, ka viņai nebija nekādu tiesību uz Krievijas pilsonību, par ko liecina 2007.gada 20.septembra iesniegumam pievienotā Krievijas Iekšlietu ministrijas Sankt-Pēterburgas un Ļeņingradas apgabala Pasu-vīzu vēstule.

[2.3] Krievijā pieteicēja nekad nav bijusi pastāvīgi pierakstīta. Ne Krievijas varas iestādēm, ne Latvijas Republikas amatpersonām nav nekāda likumīga pamata pieteicēju izraidīt no Latvijas, jo pieteicēju nav uz kurieni izraidīt. Pieteicējai ne Krievijā, ne Ukrainā nav tuvu cilvēku. Vecāki jau sen no Ukrainas ir aizbraukuši uz ASV.

[2.4] 2005.gada 29.jūlijā Krievijas vēstniecībā Latvijā izdotā pilsoņa atgriešanās apliecība Nr.30 tika izdota nelikumīgi un pieteicēja nelikumīgi izraidīta no Latvijas Republikas.

[3] Atbildētāju pārstāvošā iestāde – Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde - rakstveida paskaidrojumā tiesai prasību neatzīst, uzskata pieteikumu par nepamatotu un noraidāmu.

[4] Pieteicēja uz tiesas sēdi nav ieradusies. Pavēste pieteicējai nosūtīta likumā noteiktā kārtība uz pieteikumā tiesai norādīto adresi (lietas lapa 38). Saskaņā ar lietā esošo Valsts Robežsardzes sniegto informāciju (lietas lapa 56) pieteicēja 2007.gada 18.decembrī piespiedu kārtā izraidīta no Latvijas Republikas uz Krievijas Federāciju. Pieteicēja atbilstoši Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 132.panta pirmajai daļai nav informējusi tiesu par adreses maiņu tiesvedības gaitā. Līdz ar to tiesa atzīst, ka nepastāv APL 268. un 269.pantā minētie pamati lietas izskatīšanas atlikšanai, lietas materiāli ir pietiekami un lietu ir iespējams izskatīt bez pieteicējas klātbūtnes tiesas sēdē.

[5] Tiesas sēdē atbildētāju pārstāvošās iestādes pārstāve pieteikumu neatzina un pamatojās uz Lēmumā un paskaidrojumā tiesai norādītajiem apstākļiem.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, noklausoties atbildētāju pārstāvošās iestādes pārstāves paskaidrojumus un izvērtējot lietas materiālus, atzīst, ka pieteikums nav pamatots un ir noraidāms.

[7] Tiesa konstatē šādus faktiskos apstākļus.

[7.1] *N.S.* 1993.gada 20.augustā ieguva Krievijas Federācijas pilsonību (lietas lapa 64-65), ārzemju pase derīga no 1993.gada 27.augusta līdz 1998.gada 27.augustam (sk. informāciju Iedzīvotāju reģistrā).

[7.2] Saskaņā ar Ventspils tiesas 1998.gada 5.februāra lēmumu (lietas lapa 58-61) pieteicējas laulība ir šķirta un meitas *A.* dzīvesvieta ir noteikta pie tēva.

[7.3] 2007.gada 7.septembra protokolā Nr.31 par ārzemnieka aizturēšanu (lietas lapa 47-48) norādīts, ka aizturēta *N.S.* un ievietota valsts robežsardzes Rīgas pārvaldes nelegālo imigrantu nometnē "Olaine". Protokolā konstatēts, ka Krievijas Federācijas pilsone *N.S.* ir bez personu apliecinošiem dokumentiem, bez vīzas, ceļošanas dokumentiem, personība noskaidrota pēc aizturētā ārzemnieka lietas Nr.23/10-2-17-45, ieceļoja Latvijas Republikā 2005.gada augustā, nelikumīgi šķērsojot Latvijas – Baltkrievijas robežu. 2007.gada 7.septembrī Rīgas pašvaldības policijas darbinieki *N.S.* aizturēja un nodeva Valsts robežsardzes darbiniekiem. *N.S.* nelikumīgi uzturas Latvijas Republikā bez derīgas vīzas vai uzturēšanās atļaujas. Persona no Latvijas Republikas piespiedu kārtā izraidīta 2005.gada 4.augustā.

[7.4] Ar sākotnējo lēmumu 2007.gada 11.septembrī (lietas lapa 9-10) pieteicēja tiek izraidīta no Latvijas Republikas uz Krievijas Federāciju piespiedu kārtā, nosakot ieceļošanas aizliegumu Latvijas Republikā uz 3 gadiem.

[7.5] Ar 2007.gada 20.septembra iesniegumu pieteicēja apstrīd sākotnējo lēmumu (lietas lapa 11).

[7.6] 2007.gada 23.oktobrī tiek pieņemts Lēmums (lietas lapa 13-16).

[7.7] 2007.gada 17.decembrī pieteicējai izsniegta Krievijas Federācijas pilsoņa atgriešanās apliecība (lietas lapa 32-33).

[8] Tiesa konstatē, ka lietā ir strīds par to, vai pieteicēja ir pamatoti izraidīta no Latvijas Republikas, t.i., vai Lēmums ir tiesisks.

[9] Saskaņā ar Imigrācijas likuma 4.panta pirmās daļas 1. un 2.punktu ārzemnieks ir tiesīgs ieceļot un uzturēties Latvijas Republikā, ja viņam vienlaikus ir derīgs ceļošanas dokuments, ir derīga vīza, uzturēšanās atļauja vai Eiropas Kopienas pastāvīgā iedzīvotāja uzturēšanās atļauja Latvijas Republikā.

Saskaņā ar Imigrācijas likuma 47.panta pirmās daļas 2.punktu Pārvaldes amatpersona 10 dienu laikā no šajā daļā minēto apstākļu konstatēšanas dienas pieņem lēmumu par ārzemnieka piespiedu izraidīšanu, nosakot ieceļošanas aizlieguma termiņu saskaņā ar šā likuma 63.panta otro vai trešo daļu, ja Valsts robežsardzes amatpersona aizturējusi ārzemnieku Latvijas Republikas teritorijā, izņemot šā likuma 46.panta pirmajā daļā noteiktos gadījumus. Šī likuma 61.panta ceturtās daļas 3.punkts noteic, ka lēmumu par ārzemnieka iekļaušanu sarakstā pieņem Pārvaldes amatpersona, ja izdots izbraukšanas rīkojums vai pieņemts lēmums par ārzemnieka piespiedu izraidīšanu, bet saskaņā ar šī likuma 63.panta otrās daļas 1.punktu ārzemnieku var iekļaut sarakstā, nosakot ieceļošanas aizliegumu no trim līdz pieciem gadiem, ja pieņemts lēmums par viņa piespiedu izraidīšanu.

[10] Kā izriet no lietas materiāliem, pieteicēja ir Krievijas Federācijas pilsone. Tāpat no lietas materiāliem izriet, ka pieteicējai nav ne derīgas vīzas, ne arī uzturēšanās atļaujas. Šo apstākli pieteikumā tiesai un iesniegumā iestādei neapstrīd arī pati pieteicēja un to apstiprina arī protokols par ārzemnieku aizturēšanu Nr.31. Tāpat no lietas materiāliem (protokola par ārzemnieku aizturēšanu Nr.31) izriet, ka pieteicējas personība noskaidrota pēc aizturētā ārzemnieka lietas Nr.23/10-2-17-45, pieteicēja ieceļoja Latvijas Republikā 2005.gada augustā, nelikumīgi šķērsojot Latvijas – Baltkrievijas robežu. 2007.gada 7.septembrī Rīgas pašvaldības policijas darbinieki *N.S.* aizturēja un nodeva Valsts robežsardzes darbiniekiem.

Tātad saskaņā ar Imigrācijas likuma 4.panta pirmās daļas 1. un 2.punktu pieteicēja kā ārzemniece, proti, Krievijas Federācijas pilsone, nav tiesīga ieceļot un uzturēties Latvijas Republikā, jo viņai nav ne derīga ceļošanas dokumenta, ne derīgas vīzas, ne uzturēšanās atļaujas vai Eiropas Kopienas pastāvīgā iedzīvotāja uzturēšanās atļaujas Latvijas Republikā. Tādējādi tiesa atzīst, ka iestāde pamatoti piemēroja Imigrācijas likuma 47.panta pirmās daļas 2.punktu, 61.panta ceturtās daļas 3.punktu un 63.panta otrās daļas 1.punktu, pieņemot lēmumu par pieteicējas piespiedu

izraidīšanu un nosakot mazāko likumā paredzēto ieceļošanas aizlieguma termiņu uz trīs gadiem.

[11] Tiesa nevērtē pieteicējas iebildumu, ka Pārvaldes amatpersonas 1993.gadā, nevēloties risināt pieteicējas statusa problēmu, piespieda Krievijas vēstniecībā Latvijā saņemt bijušās PSRS pasi (draudot šķirt pieteicēju no ģimenes) un ka pieteicējai nebija nekādu tiesību uz Krievijas pilsonību. Pirmkārt, pieteicēja nav iesniegusi nevienu pierādījumu par minētā apgalvojuma patiesumu, un, otrkārt, lai iegūtu kādas valsts pilsonību, ir nepieciešams izpildīt noteiktus priekšnosacījumus, kur viens no tādiem priekšnosacījumiem ir pašas personas griba iegūt kādas valsts pilsonību, treškārt, tiesas kompetencē neietilpst izvērtēt citas valsts rīcību, piešķirot personām savas valsts pilsonību. Tāpat tiesa norāda, ka tiesa nevar vērtēt Krievijas Federācijas pieteicējai izsniegtā pilsoņa atgriešanās apliecības tiesiskumu, jo tas neietilpst tiesas kompetencē. Tas, kā valstis reglamentē savu pilsoņu tiesības izceļot no valsts un ieceļot tajā atpakaļ, ir tikai šīs valsts kompetencē.

[12] Vienlaicīgi tiesa norāda, ka tas, ka pieteicēja Latvijā mācījās, strādāja un viņai tika piešķirts dzīvoklis, neatbrīvo pieteicēju no Imigrācijas likumā noteikto priekšnosacījumu ievērošanas attiecībā uz nepieciešamo dokumentu iegūšanu, kas dod tiesības ieceļot un uzturēties Latvijas Republikā.

[13] Tāpat tiesa noraida kā nepamatotu pieteicējas iebildumu, ka viņu nav uz kurieni izraidīt. Tā kā pieteicēja ir Krievijas Federācijas pilsone, pieteicēja ir izraidāma uz Krievijas Federāciju.

[14] Apstrīdēšanas iesniegumā iestādei pieteicēja norāda, ka Latvijā dzīvo viņas nepilngadīgā meita *A.F.* un Latvijā ir apglabāti divi viņas dēli. Izraidīšana no Latvijas šķirs pieteicēju no meitas un tas aizskars bērna tiesības, kas ir pretrunā ar starptautisko cilvēktiesību normām.

Tiesa piekrīt tam, ka izraidīšana no valsts ietekmē pieteicējas aizgādības tiesības pār meitu un liedz īstenot saskarsmes tiesības. Tomēr, kā to savā 2004.gada 30.marta sprieduma lietā Nr.SKA-5 15.punktā ir atzinis Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments, viena no senākajām tiesiskās domāšanas atziņām ir tāda, ka likums jāievēro arī tad, ja tas ne visai pilnīgi apmierina taisnīguma prasības. Tiesiskās drošības labad personai ir jāpakļaujas arī tādiem likumiem, kurus tā pati uzskata par netaisnīgiem. Kamēr tiesību norma ir spēkā, tā ir jāievēro vai pret to likumā noteiktā kārtībā ir jāceļ iebildumi. Kā atzīts tiesību literatūrā, pozitīvās (rakstītās) tiesības ir jārespektē, lai tiktu garantēta tiesiskā drošība un tiesību sistēmas funkcionēšana. (sk.: Horns N. Ievads tiesību zinātnē un filozofijā. Likums un Tiesības, decembris, 2000, 354. lpp.) Persona nevar tiesību normu vienkārši ignorēt un vēlāk paziņot, ka ir uzskatījusi to par prettiesisku. Noliedzoša un nievājoša attieksme pret tiesībām jeb tiesību nihilisms mazina demokrātiskas valsts funkcionēšanas spēju.

Kā izriet no Ventspils tiesas 1998.gada 5.februāra lēmuma (lietas lapa 58-61), pieteicējas laulība ir šķirta un meitas *A.* dzīvesvieta ir noteikta pie tēva. Pieteicēja ne iestādei, ne tiesai nav iesniegusi dokumentus, kas apstiprinātu to, ka meitas *A.F.* dzīvesvieta ir noteikta pie pieteicējas. Tāpat pieteicēja nav iesniegusi dokumentus, kas apstiprinātu to, ka pieteicēja ir centusies legalizēt savu uzturēšanos Latvijas Republikā, lūdzot izsniegt termiņuzturēšanās atļauju, lai tādējādi īstenotu savus vecāka pienākumus pret bērnu. Tiesas ieskatā konkrētā gadījumā pieteicējas rīcība ir vērtējama kā bezdarbība, kuras rezultātā nav nokārtotas nepieciešamās uzturēšanās atļaujas un iestāde ir pamatoti pieņēmusi pieteicējai nelabvēlīgu lēmumu.

[15] Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa atzīst Lēmumu par tiesisku un pamatotu, bet pieteikumu – par nepamatotu un noraidāmu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu un 289.-291. pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

noraidīt *N.S.* (iepriekš – *F.*) pieteikumu par Iekšlietu ministrijas Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes 2007.gada 23.oktobra lēmuma Nr.295 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvajā rajona tiesā.

Tiesnese (paraksts) D.Ābele

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvā rajona tiesa
Tiesnese_____D.Ābele
Rīgā, 2009.gada 19.martā.